سەماحەتی حەکیم.. پارووی حەرام تەقوای مرۆڤ ناهێڵێت

ammaralhakeem.com

بەڕێز عەمار حەکیم سەرۆکی ڕەوتی حیکمەی نیشتمانی دووپاتی کردەوە کە مافی سك، مافی هەشتەکینە لە پەیامی مافەکانی سەید و گەورەمان ئیمام زەین ئەلعابدین بن ئەلحوسەین (سڵاوی لێ بێت) ئەو پەیامەی وەك کورتکردنەوەیەکی سیستەمی مافەکانە لە دیدی ئیسلامدا، ئەوەشی لە زنجیرە وانە ڕەمەزانییەکانی پێشوو باسکردبوو، کە مانای زمانەوانی سك و تیشکە قورئانییەکان کە پەیوەستە بەو مافە، تیشکەکەش گەیشتە پێنجەمین کە پارووی حەرام و کاریگەرییە خراپەکانییەتی لەسەر ژیانی مرۆڤ کە لە قورئانی پیرۆز باس کراوە.

سەماحەتی لەباسکردنی کاریگەری یەکەم دەڵێت : نەهێشتنی تەقوا لە مرۆڤ، وەك لە سوورەتی مائیدە لە ئایەتی 96 هاتوە، ئەو قسەیەش بۆ موحەرەمەکانە.

" أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ" فتبين الآية الكريمة أن المحرم وهو الذي يصيد من البحر يخرج عن تقوى الله.

لەکاریگەری دووەم : پارووی حەرام وا دەکات مرۆڤ دوای شەیتان بکەوێت.
لێرەش لە سوورەتی ئەلبەقەرە ئایەتی 168 هاتوە :
" يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الأَرْضِ حَلاَلاً طَيِّبًا وَلاَ تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ " في إشارة إلى أن أكل الحرام إتباعٌ لخطوات الشيطان".

فيما "الأثر الثالث : الفسق والخروج عن دائرة الدين والدخول في المعصية

لەکاریگەری سێیەم: فاسقی و چوونە دەرەوە لە بازنەی ئاین و چوونە نێو خراپەکارییەکان:
لێرەش لە سوورەت ئەنعام لە ئایەتی 121 هاتوە:

" وَلاَ تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ"
هەروەها سەماحەتی ئاماژەی بە مانای لێبوردن و چۆنیەتی کردووە و ئەوەش لە مانای بەرنامەی (البلاغة الحكمة) 417 لێرەش ئەمیری موسڵمانان (سڵاوی لێ بێت)گوتوویەتی :

دایکت لێت خۆش بوو، دەزانی لێخۆشبوون چییە؟ داواکردنی لێخۆشبوون پلەی بەرزترینە، کە ناوێکە کە شەش مانای هەیە: یەکەمیان: پەشیمانبوونەوە لەوەی کە بەسەرچووە و دووەمیان: سووربوون لەسەر ئەوەی هەرگیز

نەگەڕێتەوە بۆی، سێیەم: بۆ ئەوەی ببێتە هۆی ئەوەی کە بوونەوەرەکان مافی خۆیان وەربگرن هەتا ئەو کاتەی خودا بە شێوەیەکی ئاسان وەریدەگرێت کە هیچ بەرپرسیارێتییەکتان نییە، چوارەم: لە ئاو هەڵکێشانی هەر پابەندبوونێک کە پێویستە لە دەستی بدەیت و مافی خۆی جێبەجێ بکەیت، پێنجەم: لەئاوهەڵکێشانی ئەو گۆشتەی کە لەسەر زەوی گەشەی کردووە و بتوێنێتەوە بە دڵتەنگییەوە هەتا ئەو کاتەی پێست بە ئێسکەوە چەسپاو دەبێت و گۆشتی نوێ لە نێوان ئەوان و شەشەمدا دەردەکەوێت: کە جەستە تامی ئازاری گوێڕایەڵی دەکات وەک شیرینی گوناه تامی دەکات، ئەو کاتە دەڵێیت (استغفر الله).

سەیید ئەلحەکیم لە ڕووناکی شەشەمدا ڕوونیکردۆوە: گرنگی ئابووری بە خواردن و سوودەکانی ئەو ئابوورییە، کە ئیمام زەین ئەلعابدین (سڵاوی لێ بێت) ئاماژە بەوە دەکات کە "هەروەها بە ڕزگارکردنی لە حەڵاڵ و نەهێشتنی لە سنووری بەهێزکردن تا خاڵی کەمکردنەوە و ڕۆیشتنی غیرەت."

هەروەها لە سووڕەتی ئەنعام لە ئایەتی 14 هاتووە:
" وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِن ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ" مبينا أن معيار وميزان قلة الأكل هو أمله وإمساك الإنسان عنه وهو يشتهيه، فعن رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) " كل وأنت تشتهي ، وأمسك وأنت تشتهي)، وعنه أيضا (صلوات الله عليه) " نحن قوم لا نأكل حتى نجوع وإذا أكلنا لا نشبع"

ئەو باسە تەواوکردنی ماوە